

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
pol leta . 1 fl. 50 k.
1/4 fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
pol leta . 1 fl. 30 k.
1/4 fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznani se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo napiše en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 41.

V Mariboru 13. oktobra 1870.

Tečaj IV.

Z bojišča

Iz pretekli teden prišlo malo važnih glasov. Obe stranki se še zmirom pripravljate z vsemi mogočimi pomočki na strahovit boj, ki se bo v kratkem bil pri Parizu, skoraj naj lepšem mestu v celi Evropi. Pariz je popolnoma obdan, pruski kralj ima svoj glavni kvartir v Versailles-u, in male bitve so pri Parizu in v drugih krajih v Francoski na dnev- nem redu. Prusi so že pripeljali potrebne kanone in druge priprave za napadanje Pariza. Naj hujša bitva bode prej ko ne, okolo Mont Valerien-a, nekega brega, iz kterega se lahko vse mesto popolnoma po velikih kanonih uniči; če Prusi trdnjavo na tem bregu vzamejo, je Pariz zgubljen, prej ko bodo vendar to mogli, morajo vendar čez veliko reko Seino, kar bode vendar zelo težko šlo, ker strahovita množina kanonov je nastavljena pri tej reki, in Francozi bodo vse sile napeli, da obranijo prestop čez reko in posebno imenovani breg.

Fourichon, vojni francoski minister je odstopil in pre- vzal je začasno Cremieux vojno ministerstvo. Ali pa bode ta novi minister, ki je le odvetnik pa ne vojak, res svoje mesto v tem hudem času dobro izpolnil, bo še le prihodnost učila.

6. t. m. so Prusi začeli bombardirati trdnjavo Neubreusach.

7. t. m. je bila pri Metz spet precej ostra bitva, pri kteri so Prusi spet prav tepeni bili in zgubili više 700 mož. Bazain-u se v Metz prav dobro godi.

7. t. m. je bila pri Loire majhena bitva med francos- kimi prostovoljci in prednjo prusko stražo, pri kteri so se Francozi morali spet nazaj pomekniti.

4. t. m. so Prusi hoteli vzeti Fontainebleau, bili so ven- dar pobiti in odgnani.

6. oktobra je bila mala bitva pri Remy-ju v vogejskem okraju, bila se je francoska mobilna garda s badenskim vojniki. Badenčarji so sicer zmagali, zgubili so vendar 20 oficirjev in više 410 mož, kakor sami poročajo.

Če se nekterim francoskim poročilom verovati sme, še francoska ni tako pri kraju, kakor se sploh sodi. Poroča se namreč, da se bode Loarska armada, ki še šteje 30.000 mož, v kratkem pomnožila na 80.000 mož. Topničarstvo in konj- stvo te armade se opisuje kot prav izvrstno, kjer so namreč pri nji stari izsluženi vojniki z vrlimi podčastniki. V kratkem bodo spravili na noge 40.000 mož in bodo potem začeli po- stopati proti južni armadi prestolnega princea. Tudi Lijonska armada ni samo domišljena, pravi se, da je celo močnejša nego loarska. V Lillu se napravlja armada 80.000 mož iz južnih in zahodnih francoskih okrajev. Če je to vse res, bi se znalo Prusom prav hudo goditi, posebno zdaj, ko je za- čel mrzaz pritiskati.

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Žganje.

Žganje se v obče iz peškega sadja malo kuha, a vendar se da iz peškega sadja in tropin žganje kuhati. Kdor hoče iz peških tropin žganje kuhati, jih ne sme po-

polnoma stlačiti ali sprešati, da so celo suhe. Iz sadja se dobi žganje v sledeči meri:

Iz hrušk se od 100 bokalov ali pintov 10 do 12 boka- lov žganja skuha; jabelka pa dajo le polovico; iz tropin se v enaki meri samo 4 do 5 bokalov dobi.

Iz črešenj se od 100 bokalov 10 do 12 bokalov prav dobrega žganja naredi, 5 do 6 bokalov pa slabšega žganja, ki se prekuhati mora.

Iz češpelj ali sliv se skuha od 100 bokalov 12 do 14 bokalov glasovitega žganja, ki ga „slivovec“ imenujemo.

Iz grozdnih tropin se dobi od 100 bokalov 6 do 8 bo- kalov dobrega žganja.

Iz vinskih droži se naredi od 100 bokalov 8 do 10 bo- kalov prav dobrega žganja.

Iz črešenj, posebno grozdnih tičnic, se kuha izvrstni „črešnjincec“. Pa tudi breskve, dren, trnolice, brinje, mur- ve, malinje, kopinje, črnice ali borovnice itd., dajo dobro žganje ko so se skisale, kar se v nekaj dnevih zgodi, in se morajo potem kmalo kuhati, da se ne spridijo.

Kako se sadni odpadki porabijo.

Sadje, ktero iz drevja pade preden je zrelo, se na gnoj meče ali svinjam daje. Siromaški ljudje pa ga kuhajo, potem skisajo, ki jim da dober jesih ali kis.

Kdar je obilno sadja, cena pa nizka, se tudi dojnim kravam polaga; ovec se z njim vpitajo, posebno če se ne- kaj osoli in med otrobe, rezanico, peso ali zrnje nameša; za svinje je bolje, če se prej s kropom popari preden se jim za pičo da. Brez soli se smé le malo sadja živini po- lagati. — Tropine se morajo poprej nekoliko osoliti, preden se svinjam dadó; tudi so dobre za kurjavo, hruškine dajo posebno veliko toploto. Za zmešani gnoj ali kompost so tropine zelo koristne.

Za pomnoženje sadnega drevja se naj tropine prese- jejo, da se zdrave, velike in najlepše peske za semensko drevesnico obrnejo.

Tiste tropine se svinjam naj ne dadó, iz kterih se je žganje kuhalo, ker so jako malo vredne, boljše jih je na gnoj spraviti. Iz črešnjinih in slivnih koščic se olje dela; črešnjino olje je za svečavo in jed ali zabelo, slivno pa bolj za svečavo kakor za jed, ker je britko. Tako je tudi z oljem, ktero se iz koščic od breskev in marelic dobi. Orehi in lešniki pa dadó izvrstno olje.

Pojasnila

postave gledé povzdige reje goveje živine.

O sirarijah.

Navadno namolzejo posamni planinski posestniki pre- malo mleka, da bi se mogli sirarstva sami lotiti; pozgubilo bi se preveč delavne moči in kurjave.

Za izdelavo sira iz mleka šestdesetih krav n. pr., ki so lastnina 10. do 12. gospodarjev, in za ktere je treba imeti 10 do 12 govedarjev, 10 do 12 kleti za mleko in sir, kterih polovica pa ni za rabo, je treba tudi 10 do 12 ognjišč. Vse to delo bi se dalo dovršiti za sosednja planinska posestva z samo štirimi ljudmi in celo dobro. Onih 6 do 8 delavcev, ki jih tu ni več treba, lahko drugod koristijo.